

Stockholm 18 februari 2021

Synpunkter på rapporten "Behovet av grytanlagsprov med levande grävling" (N2020/01687)

Djurskyddet Sverige är positiva till hur samrådsprocessen som föregått redovisningen av regeringsuppdragen har lagts upp. Vi är i stort eniga i slutsatserna i utredningen och anser att den är välskrivna och regeringsuppdraget är genomfört på ett bra sätt.

Sammanfattande synpunkter

- Djurskyddet Sverige **tillstyrker** slutsatsen att grytanlagsprov med levande grävling ska fasas ut och undantaget i djurskyddsförordningen samt jaktförordningen tas bort.
- Djurskyddet Sverige instämmer i slutsatsen att det inte finns någon fakta som styrker att grytanlagsproven har betydelse för att få fram lämpliga grythundar för eftersök eller bekämpning av främmande arter.

Detaljerade synpunkter:

Avsnitt 2.2: Gällande bestämmelser

Som det beskrivs i detta avsnitt så gäller undantaget i djurskyddsförordningen specifikt grytanlagsprov och det är mest troligt anledningen till att regeringsuppdraget endast omfattar grytanlagsproven. En stor del av verksamheten hos utövarna som har konstgryt gäller dock träning av hundar av grythundsraser. Hundarna som tränas är inte bara sådana som är tänkta att användas till praktisk jakt, utan även hundägare utan ambition att jaga med sina hundar använder konstgryten som aktivering och för att testa på rasens ursprungsområde. Att det då finns en motstridighet i bestämmelserna i jaktförordningen, som alltså öppnar upp för även för träning, jämfört med undantaget i djurskyddsförordningen gör det extra viktigt att även överväga träningen som sker i konstgryt och att även denna möjlighet tas bort ur jaktförordningen.

Avsnitt 3.1.1: Fördelar som förts fram om grytanlagsproven

Alla fördelar som förts fram kan uppnås lika bra eller bättre med alternativa metoder, såsom attrapper. Detta gäller till exempel avelsurvalet, att sortera bort aggressiva hundar och att hinna testa fler hundar, få till ett mer standardiserat prov samt möjligheten att träna hundar. Det är viktigt att vara medveten om att det idag inte finns någon statistik eller forskning som visar på att grytanlagsprovet ger vare sig ett bättre avelsurval eller mer lämpade jakthundar. Detta gör att många av de fördelar som anges blir mycket spekulativa. Däremot är det klart bevisat att grävlingarna som används under prov och träning utsätts för signifikant stress och därmed lidande.

Utöver det så nämns konstgryten som en fördel för att kunna träna hundar utöver själva proven, vilket det alltså inte finns ett undantag för i djurskyddsförordningen.

Avsnitt 3.1.2: Nackdelar som förts fram om grytanlagsproven

Den tydligaste nackdelen med grytanlagsproven är självklart lidande för de grävlingar som hålls och används för prov och träning. Denna nackdel blir extra viktig i relation till att grytanlagsproven inte har bevisats ge bättre grythundar, stressen för grävlingarna är däremot bevisad.

Ytterligare en nackdel med möjligheten att använda levande grävlingar för grytanlagsprov är att detta mest troligt minskar nödvändigheten och därmed troligtvis viljan att utveckla alternativa metoder. Först efter att Danmark förbjöd användningen av grävling och rävm för träning av hundar så utvecklades attrapper som alternativ¹.

I övrigt är vi eniga i de nackdelar som tas upp i rapporten.

Avsnitt 3.2: Grytanlagsprovets betydelse för hundavelsverksamheten

Att grytanlagsprovet är borttaget som krav för att hunden ska genomgå grytjaktprov beror vad vi förstår till stor del på att de hundar som inte är aktuella för grävlingssjakt och som man alltså vill hålla ointresserade av grävling inte bör tränas i konstgryt med grävling. Detta skulle kunna överkommas helt om grytanlagsprov med levande grävling förbjöds och attrapper i form av olika arter istället användes. Detta skulle mest troligt också vara bättre som avelsurval, då olika typer av beteenden hos hunden önskas beroende på vilken art som jagas.

Vi är inte eniga i argumentet att metoderna (t.ex. användning av levande grävling och attrapper) måste kunna användas parallellt under en tid för att det annars innebär en risk för att avelsmaterialet för arbetande grythundar kommer att påverkas negativt under den tid som går innan man har lyckats få fram bra ersättningsmetoder. Vi vill återigen lyfta att det idag inte finns någon studie som visar om/hur just grytanlagsproven påverkar avelsarbetet. Vi har till exempel inte lyckats hitta några arvbarhetsskattningar för de egenskaper som mäts i ett grytanlagsprov. Dessutom finns redan alternativa metoder utvecklade, både i Sverige (grävlingssattrapp) och Danmark (rävatrapp).

Avsnitt 3.3: Grytanlagsprovets betydelse för grytjakten

Som tydligt beskrivs i detta avsnitt så är grytanlagsprovets betydelse för grytjakten försumbar. Argumentet att träning av hundar med hjälp levande grävlingar används för att ”väcka intresse hos unga jägare” är inte ett acceptabelt argument för undantag i djurskyddslagstiftningen.

---

¹ <https://www.jaegerforbundet.dk/om-dj/dj-medier/nyhedsarkiv/2019/44-825-kr-til-den-forste-mekaniske-raev/>

Det framställs att gallret som finns mellan grävling och hund i konstgrytet har minskat möjligheten att sälla bort aggressiva hundar i ett tidigt stadium. Då gallret finns där av djurskyddsskäl så bör detta kunna tas bort vid användning av en attrapp, vilket innebär en stor fördel för att använda attrapper istället för levande djur.

Som nämnts i rapporten så är det sedan 1 oktober 2019 möjlighet att starta grytjaktprov i naturgryt utan att ha ett godkänt grytanlagsprov (som utförs i konstgryt). Djurskyddet Sverige är generellt negativa till grytjakt som företeelse om det inte är nödvändigt för eftersök av skadade djur, men statistiken av antalet godkända hundar sedan 1 oktober 2019 bör ändå kunna användas för att få en uppfattning om just grytanlagsproven är nödvändiga för att få fram hundar som är användbara i grytjakt. Av de 30 hundar vi kan se startade på grytjaktprov år 2020 så hade 9 hundar inte genomfört grytanlagsprov alternativt hade ett icke-godkänt grytanlagsprov, av dessa var det endast en hund som inte klarade grytjaktprovet. Detta tyder på att grytanlagsprovet är av ringa betydelse.

Avsnitt 3.4: Grytanlagsprovets betydelse för bekämpning av smittsamma djursjukdomar

I det här avsnittet beskrivs egentligen inte alls grytanlagsprovets betydelse för bekämpning av smittsamma djursjukdomar. Avsnittet visar däremot att grytjakt har en mycket begränsad betydelse för bekämpning av smittsamma djursjukdomar. Utöver denna begränsning så måste det alltså tas i beaktande om just grytanlagsproven har någon betydelse för att ta fram några specialiserade grytjakthundar för att använda till detta. Eftersom att även detta samband är mycket begränsat så borde grytanlagsprovets betydelse för bekämpning av smittsamma djursjukdomar vara mer eller mindre obefintligt.

Avsnitt 3.6: Grytanlagsprovets betydelse för bekämpning av främmande arter

Inte heller i detta avsnitt redovisas grytanlagsprovets betydelse för bekämpning av invasiva arter, utan istället beskrivs den eventuella nyttan med fungerande grythundar. Behovet av att använda grytanlagsprov med levande grävling för att få fram grythundar som ska jaga mårhund, tvättbjörn, näsbjörn eller skunk torde därmed vara obefintlig. Istället innebär detta ytterligare incitament för att utveckla attrapper av andra arter istället för levande djur i konstgryten.

Avsnitt 3.7: Lidande för de inblandade djuren

Vi är eniga i beskrivningen att det måste anses bevisat att grävlingar som används i konstgryt vid träning eller prov utsätts för stor påfrestning i form av betydande stress, vilket innebär ett lidande för djuren. Detta bör alltså ställas i relation till att det inte är bevisat att grytanlagsproven har någon större betydelse för att få fram grythundar som kan användas till eftersök av skadat vilt eller bekämpning av invasiva arter.

Avsnitt 4.2: Attrapper

Ytterligare fördelar med att använda attrapper istället för levande grävling är att dessa kan tillgängliggöra träning för hundar av grythundsraser som inte ska användas till jakt, men som ändå kan må bra av att få art- och rasspecifik berikning.

Avsnitt 4.3: Andra levande djur

Vi vill tydliggöra att det inte är ett alternativ då även dessa djur kommer att utsättas för det lidande grävlingarna nu utsätts för.

Avsnitt 4.4: Inga grytanlagsprov alls

Det framgår att några andra organisationer har framfört att ett borttagande av grytanlagsproven bör ske under en övergångstid så att det finns förutsättningar för att ta fram alternativa metoder, träna hunden på dessa och se om den håller en godtagbar nivå. Framtagandet av attrapper har redan påbörjats i både Sverige och Danmark och i Danmark har attrapperna funnits i ett antal år, så detta argument är inte hållbart.

Avsnitt 5.3.2: Negativa konsekvenser

Här anges att det finns risk för ”potentiella negativa miljömässiga konsekvenser relaterat till eftersök av skadat vilt samt till biologisk mångfald genom bekämpning av främmande arter”. I tidigare delar av rapporten har det tydlig angetts att grytanlagsprov med levande grävling har begränsad nytta för att få fram grythundar på grävling och i stort sett ingen relevans alls vad gäller grytjakt på andra arter. Vi ställer oss därför frågande till att ett förbud mot grytanlagsproven utifrån detta ska ha en negativ effekt på biologisk mångfald.

Avsnitt 7: Slutsats

Vi är i stort mycket positiva till slutsatsen och förslaget att möjligheten till grytanlagsprov och träning i konstgryt med levande grävling ska tas bort och att undantaget i djurskyddsförordningen tas bort. Detta innebär också att 16 a § i jaktförordningen måste utgå. Vi är också eniga i att det inte har visats att grytanlagsprov med levande grävling är en bättre urvalsmetod för att få fram lämpliga grythundar än en alternativ metod. Vi delar också slutsatsen att det inte finns några tydliga negativa samhällsliga effekter om grytjaktproven fasas ut, men att grävlingarna utsätts för stress och lidande.

Vi ställer oss däremot frågande till slutsatsen att en ny metod måste utvärderas i ett till två avelsled. För det första så är nuvarande grytanlagsprov ännu inte utvärderade och några arvbarhetsskattningar har inte gjorts. Utöver detta så kan en utvärdering och jämförelse göras på andra sätt än genom att vänta flera generationer, till exempel genom att titta på den genetiska och fenotypiska korrelationen mellan olika tester, dvs. beteendet hos en hund som testas i nuvarande grytanlagsprov och med en attrapp. För detta krävs inte flera generationer av hundar.

För Djurskyddet Sverige,

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Emma Brunberg
Sakkunnig, Agr. Dr.